

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
Lørenfare 1 C
0585 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/4536 - 15

Dato
03.03.2023

Statsbudsjettet 2023 - Direktoratet for forvaltning og økonomistyring – supplerende tildelingsbrev nr. 2

Finansdepartementet har følgende to oppdrag på tilskuddsområdet vi ber Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) følge opp.

1. Utvidelse av oppdrag om veiledningstilbud og regelverk om statlig tilskuddsforvaltning

Finansdepartementet viser til DFØs tildelingsbrev for 2023 av 21. desember 2022 og oppdrag om å levere en overordnet plan for arbeid med å vurdere veiledningstilbud og regelverk om statlig tilskuddsforvaltning senest 31. mars.

Finansdepartementet ber om at den overordnede planen utvides til å inkludere veiledningsmateriell om hvordan en overgang fra enkeltstående tilskudd til tilskuddsordninger kan gjøres på en god måte, herunder tiltak som kan bidra til økt forutsigbarhet. I lys av departementenes erfaringer med overgang fra enkeltstående tilskudd til tilskuddsordninger bør det vurderes om veiledningen blant annet kan inkludere råd om:

- involvering og tidlig informasjon til berørte mottakere om endringene, blant annet gjennom høring av tilskuddsregelverk,
- tidlig involvering av eventuell tilskuddsforvalter for å få frem faglige vurderinger,
- utarbeidelse av tilskuddsregelverk med tydelig og transparente formål og tildelingskriterier,
- en praksis med tilsagn om tildeling av flerårig tilskudd med forbehold om Stortingets bevilgningsvedtak påfølgende år i konkrete tilfeller med flerårig prosjekter
- en praksis med utlysning kort tid etter statsbudsjettet er lagt frem, med forbehold om Stortingets budsjettvedtak, for å bidra til raskere vedtak og utbetaling av tilskuddet i budsjettåret

DFØ står fritt til å vurdere om veiledningen også bør suppleres med ytterligere tiltak. I

veiledningen bør det legges til grunn at hensyn til forutsigbarhet må veies opp mot andre hensyn som skal sikre en hensiktsmessig og effektiv tilskuddsforvaltning og at målene for tilskuddene nås.

2. Bidrag i arbeid med utvikling av støttereister

Finansdepartementet viser til vedlagte kopi av tillegg til tildelingsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet til Brønnøysundregistrene av 21. februar 2023 og ber DFØ følge opp oppdraget i tråd med omtalen i dette brevet.

Med hilsen

Helge Brunvoll e.f.
avdelingsdirektør

Anne-Marte S. Johnsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg 1.

Kopi:

Riksrevisjonen

Brønnøysundregistrene
Postboks 900
8910 Brønnøysund

Deres ref

Vår ref

Dato

22/7760-11

21. februar 2023

Brønnøysundregistrene – tillegg 1 til tildelingsbrev 2023 – utvikling av støtteregister

Bakgrunn

Vi viser til Prop. 51 S (2021–2022), Innst. 119 S (2021–2022), og Stortingets vedtak om å bevilge midler til utvikling av et støtteregister. Vi viser også til Nærings- og fiskeridepartementets tildelingsbrev til Brønnøysundregistrene for 2022 og tillegg til tildelingsbrev datert 10.2.2022, der vi etterspør en gjennomgang av mulige forbedringer i Registeret for offentlig støtte (ROFS). Videre viser vi til departementets brev datert 1.7.2022 og Brønnøysundregistrenes svar datert 1.9.2022.

Formålet med støtteregisteret er å

- ivareta Norges til enhver tid gjeldende EØS-rettslige forpliktelser til å ha et nasjonalt register med opplysninger om støtteordninger og tildelinger, og legge til rette for effektivt mottak av slike opplysninger fra støttegiverne.
- bidra til
 - bedre oversikt og åpenhet rundt støtteordninger og tildelinger
 - mer effektivt kontrollarbeid
 - utarbeiding av relevant statistikk og rapportering

Registeret skal inneholde EØS-rettslig støtte med følgende mulige utvidelser sammenlignet med dagens ROFS. Registeret skal kunne inneholde opplysninger om:

- bagatellmessig støtte, jf. forslag fra Europakommisjonen¹

¹ Se blant annet høring av et obligatorisk register for bagatellmessig støtte: [2022 de minimis \(europa.eu\)](#) og forslag om et obligatorisk register bagatellmessig støtte for tjenester av allmenn økonomisk betydning: [State aid – review of rules on exemptions for small amounts of aid to services of general economic interest \(europa.eu\)](#), samt forslag om å senke terskelen for innmelding av enkelttildelinger fra 500.000 euro til 100.000 euro: [2021 gber \(europa.eu\)](#).

- alle enkelttildelinger av EØS-rettslig støtte², uavhengig av eventuelle EØS-rettslige terskelverdier for registreringsplikt

Med EØS-rettslig støtte/offentlig støtte menes tiltak som oppfyller kravene som stilles i EØS-avtalen art. 61 første ledd, og tilhørende rettspraksis om tolkningen av denne bestemmelsen. En slik definisjon innebærer at også tiltak som gis i andre former enn tilskudd omfattes, inkludert blant annet lån, garantier, skattefritak med flere, gitt at disse omfattes av art. 61 første ledd.

Oppdrag

Departementet er kommet til at et nytt autoritativt register for EØS-rettslig støtte, til erstatning for dagens ROFS som forvaltes av Brønnøysundregistrene, kan ivareta det skisserte behovet. Brønnøysundregistrene gis med dette i oppdrag å utvikle og drifte et slikt register.

Innen 20. juni 2023 skal Brønnøysundregistrene utarbeide en plan for hvordan oppdraget skal løses i tråd med føringene i dette brevet og kartlagte behov fra brukere, DFØ og berørte departementer. Deretter skal planen følges opp av et utviklingsløp uten unødig opphold med løpende leveranser i 2023. Registeret skal være operativt, slik at støttegivere har mulighet til å registrere EØS-rettslig statsstøtte og ev. bagatellmessig støtte, senest 15. desember 2023. Fristen forutsetter at andre aktører som skal bidra, har nødvendig fremdrift i sitt arbeid, og at Brønnøysundregistrene ikke pålegges nye oppgaver i perioden som vesentlig påvirker ressurser avsatt til arbeidet med støtteregeter.

Informasjonsinnhold

Plikt til registrering i støtteregeter vil reguleres nærmere i forskrift til lov om nasjonale saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte (støtteprosessloven). I tillegg til det som følger av EØS-rettslige forpliktelser, vil registerets informasjonsinnhold og funksjonalitet fastlegges gjennom en prosess der ulike brukerbehov kartlegges. De informasjonselementer som inngår i dagens *Register for offentlig støtte*, er et utgangspunkt.

Siden registeret skal brukes til kumulasjonskontroll, vil NFD på bakgrunn av informasjon fra Brønnøysundregistrenes kartlegging av brukerbehov, vurdere å ta inn som et informasjonselement opplysninger om konserntilknytning, ev. iht. EØS-rettens foretaks-begrep, og ev. samlet støtte til konsernet per ordning.

Det kan komme nye EØS-rettslige krav til registreringsplikt som får betydning for innholdet i registeret, og det kan også bli aktuelt å utvide registreringsplikten utover slike forpliktelser. Det forutsettes derfor at det bygges en løsning der det er lite ressurskrevende å legge til nye informasjonselementer for støtteordninger, ad hoc-tildelinger og enkelttildelinger.

Funksjonalitet, innmelding og uthenting av informasjon

Det skal etableres effektive og fleksible rapporteringsløsninger for støttegivere, blant annet grensesnitt for maskin-til maskin-innmelding av flere tildelinger i én operasjon og ved bruk av støttegivers fagsystemer, f.eks. kommunenes regionalforvaltning.no.

² Her siktes det også til bagatellmessig støtte

Det skal legges til rette for at alle støttegivere enkelt og effektivt kan melde inn støtteordninger og tildelinger samtidig som notoritet og valideringshensyn ivaretas.

Det kan bli aktuelt å ha et system der innmeldingstidspunkt for tildelinger loggføres nøyaktig siden dette potensielt kan regulere hvilken støttegiver som er pliktig til å kreve inn tilskudd når en mottaker har fått støtte i strid med kumulasjonsreglene, dvs. at støttegiveren som først registrerer sin støtte i registeret, i slike tilfeller har prioritet for sin tildeling.

Det skal være mulig

- å hente ut informasjon fra registeret ved bruk av programmeringsgrensesnitt (API)
- å laste ned komplette datasett
- via et web-grensesnitt å søke på registrert informasjon knyttet til støtteordninger (inkludert støtteordninger uten innmeldte enkelttildelinger), støttegivere, støttemottakere mm., kunne filtrere søket på ulike variabler og kunne laste ned søket.
- bruke registerløsningen til oppfyllelse av den årlige rapporteringen av EØS-rettslig støtte i ODA-avtalen protokoll 3 del II, art. 21³.
- skille tydelig mellom bagatellmessig støtte og annen EØS-rettslig støtte.

Departementet vil kunne komme med mer detaljerte føringer på et senere tidspunkt.

Samarbeid med andre aktører og kartlegging av brukerbehov

Det skal legges vekt på tidlig involvering av de viktigste interessentene som DFØ og brukerne. Brønnøysundregistrene skal samarbeide med og kartlegge brukerbehovene hos større aktører som Regionalforvaltning.no (KDD), Skatteetaten, DFØ, Innovasjon Norge, Enova, Digitaliseringsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå. Kartleggingen skal inkludere behov for informasjon om konserntilknytning og tildelt støtte på konsernivå. Ønsket funksjonalitet som disse aktører melder inn, skal vurderes innarbeidet i samråd med NFD og berørte departementer. Løsningen skal utvikles slik at den så langt som mulig kan hensynta og tilpasses nye fremtidige behov og krav. Se nærmere omtale under av brukerbehovene til DFØ på tilskuddsområdet.

Nærmere om samordning med DFØ

DFØ forvalter Bestemmelser om økonomistyring i staten kap. 6 om utforming og forvaltning av tilskudd, og har en samordnende rolle på tilskuddsområdet i staten. Informasjonen i støtteregisteret vil til dels kunne overlappes med informasjonen i løsningen tilskudd.no (tidligere kalt Digitilskudd). Selv om de to løsningene vil ha ulike formål, bør arbeidet med å utrede informasjonsinnhold og funksjonalitet for støtteregisteret avstemmes med det arbeidet DFØ gjør på tilskuddsområdet med sikte på at forvaltningen ikke skal pålegges unødig dobbeltrapportering om tilskudd og støtte.

Konkret ber departementene om at: (1) Brønnøysundregistrene sammen med DFØ skal kartlegge i hvilken grad det vil være overlapp mellom informasjonen i støtteregisteret og tilskudd.no. (2) Hvis det er vesentlig overlapp, bør det legges til rette for at støttegivere/tilskuddsforvaltere kan levere data en gang, og at disse kan gjenbrukes og dekke behovene

³ Forpliktelsen følger av Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA) protokoll 3 del II artikkel 21 og ESAs vedtak 195/04/COL artikkel 5 og 6, som er gjennomført i norsk rett ved forskrift om EØS-prosedyreregler for offentlig støtte § 2 (FOR-2009-10-30-1323).

for både tilskudd.no og støtteregisteret. Brønnøysundregistrene og DFØ skal vurdere hvordan dette kan gjøres, herunder vurdere behov og muligheter for:

- begrepsdefinisjoner av overlappende informasjonselementer
- felles identifikator for støtteordninger og tilskuddsordninger og enkeltstående tilskudd
- felles maskinell avlevering via API e.l.
- harmonisering av krav til støttegivere/tilskuddsforvaltere

Vurderingen oversendes departementet med kopi til Finansdepartementet senest 20. juni 2023.

Rapportering

Det skal avholdes møter etter behov, men minst en gang i kvartalet, med NFD og ev. andre berørte departementer i 2023 for å rapportere om fremdrift og for å diskutere problemstillinger som dukker opp underveis i arbeidet samt avklare funksjonalitet og brukergrensesnitt. Brønnøysundregistrene innkaller til møtene. Brønnøysundregistrene skal informere departementet uten ugrunnet opphold ved vesentlige avvik i fremdriften med etablering av støtteregisteret.

Budsjettvedtak og fullmakt

Ved nysaldering av statsbudsjettet for 2022, jf. Prop. 26 S (2022–2023) og Innst. 129 S (2022–2023), har Stortinget for kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 27 *Etablering av støtteregister*, vedtatt å redusere bevilgningen med 13, 2 mill. kroner, fra 22,6 mill. kroner til 9,4 mill. kroner. Bevilgningen overføres til 2023.

Brønnøysundregistrene gis med dette fullmakt til å belaste kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet post 27 *Etablering av støtteregister* med inntil 9,4 mill. kroner til utvikling av støtteregisteret i 2023. Behov for ytterligere midler i 2023 vil måtte fremmes som innspill til revidert budsjett 2023.

Med hilsen

Solveig Brekke Skagen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tor Hugo Hauge
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:

Finansdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Kultur- og likestillingsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Olje- og energidepartementet